

ПБб 77

Кривошанин

ЗАКОН

О

ПРИВРЕМЕНОМ ИЗБОРНОМ РЕДУ

ЗА

ИЗБОРЕ НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА

НА ДАН 14 СЕПТЕМБРА 1889 ГОДИНЕ

БЕОГРАД

ШТАМПАНО У КРАЉ. СРП. ДРЖАВНОЈ ШТАМПАРИЈИ

1889

3711-11

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

CHICAGO, ILLINOIS

1911

PHYSICS DEPARTMENT

~~Л.Б.Б.~~
77

ID = 38720527

УНИВ. БИБЛИОТЕКА
И. Бр. 45097

ЗАКОН

О

ПРИВРЕМЕНОМ ИЗБОРНОМ РЕДУ

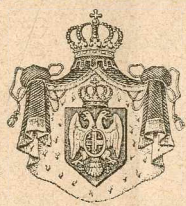
ЗА

ИЗБОРЕ НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА

НА ДАН 14 СЕПТЕМБРА 1889 ГОДИНЕ

Лука Ђеловић
БЕОГРАД

Luka Ćelović
BEOGRAD

БЕОГРАД

ШТАМПАНО У КРАЉ. СРП. ДРЖАВНОЈ ШТАМПАРИЈИ

1889

Лукса Оџовић
Београд
Лукса Оџовић
Београд

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАЊСТВА
АЛЕКСАНДРА I.

ПО ЛИЧНОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ

ПРОГЛАШАВАМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА ЈЕ ДРЖАВНИ
САВЕТ, НА ОСНОВУ ЧЛ. 203. УСТАВА, РЕШИО, И ДА СМО
МИ ПОТВРДИЛИ И ПОТВРЂУЈЕМО:

ЗАКОН

О ПРИВРЕМЕНОМ ИЗБОРНОМ РЕДУ

ЗА ИЗБОРЕ НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА НА ДАН 14. СЕПТЕМБРА
1889. ГОДИНЕ.

Опште одредбе.

Члан 1.

Избори посланика за Народну Скупштину, која се по уставу има ванредно сазвати на дан 1. октобра 1889. године, извршиће се на дан 14. Септембра 1889. године, по одредбама, које се овде излажу. (Чл. 203. тач. II Устава).

Члан 2.

Избори посланика наредиће се указом на предлог министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарскога Савета. Указ ће се обзнанити у службеним (српским) новинама најдаље до 15. маја ове године.

Члан 3.

За време од 11. септембра, па закључно до 17. септембра, не може никаква власт позвати бираче појединих општина на какве друге скупове или какав заједнички рад или кулук, или на војничке смотре и упражњења, осим случаја преке опасности.

У општинама, у којима из ког било узрока не буде извршен избор 14. септембра, ово вреди и за даље, од 18. па до 22. септембра закључно.

Ако су бирачи раније били куд год сазвани и икупљени, мораће се распустили најдаље 10. септембра у вече.

I

Изборни окрузи и број посланика.

Члан 4.

Само ради избора народних посланика на дан 14. Септембра 1889. год. образују се, у смислу Устава, ових 15 изборних округа:

1. *Шабачки* — са срезом Јадранским окр. Подринског — Окр. место: *Шабац*.
2. *Ваљевски* — са срезом Азбуковачким и Рађевским окр. Подринског — Окр. место: *Ваљево*.
3. *Ужички* — Окр. место *Ужице*.
4. *Чачански* са Рудничким — Окр. место: *Чачак*.
5. *Крагујевачки* — без свог Лепеничког среза, а са срезом Беличким окр. Јагодинског. — Окр. место *Крагујевац*.
6. *Београдски* — Окр. место: *Београд*.
7. *Смедеревски* — са срезом Лепеничким окр. Крагујевачког — Окр. место: *Смедерево*.

8. *Ђупријски* — са срезовима Млавским и Омољским окр. Пожаревачког. — Окр. место: *Ђуприја*.

9. *Пожаревачки* — без Млавског и Омољског среза — Окр. место: *Пожаревац*.

10. *Крајински* — са срезом Зајечарским окр. Црноречког. — Окр. место: *Неготин*.

11. *Књажевачки* — са срезом Бољевачким окр. Црноречког и срезом Бањским окр. Алексиначког. — Окр. место: *Књажевац*.

12. *Пиротски* — са срезом Власотиначким окр. Нишког. — Окр. место: *Пирот*.

13. *Нишки* — без својих срезова Власотиначког и Лесковачког, а са срезом Алексиначким окр. Алексиначког и срезом Прокупачким окр. Топличког. — Окр. место: *Ниш*.

14. *Врањски* са срезом Јабланичким окр. Топличког и срезом Лесковачким окр. Нишког. — Окр. место: *Врања*.

15. *Крушевачки* — са срезом Темнићским окр. Јагодинског, срезом Моравским окр. Алексиначког и срезом Косаничким окр. топличког. — Окр. место: *Крушевац*.

Члан 5.

Сви бирачи једнога изборног округа састављају једно изборно тело и бирају засебно посланике (чл. 89. Устава).

Члан 6.

Сваки изборни округ бираће онолико посланика, колико на њега пада да бира према броју својих пореских глава. На сваких 4500 пореских глава бираће се по један посланик. Ако вишак

пореских глава буде већи од 3000, онда ће се бирати још један посланик.

У овај број посланика, које бира округ, улазе и они посланици за које члан 100. Устава изискује нарочите услове (члан 79. Устава).

Члан 7.

Варош Београд бираће за себе четири посланика; вароши: Ниш и Крагујевац по два, а вароши: Алексинац, Ваљево, Врања, Горњи Милановац, Зајечар, Јагодина, Књажевац, Крушевац, Лозница, Лесковац, Неготин, Параћин, Пирот, Пожаревац, Прокупље, Свилајинац, Смедеревно, Ћуприја, Ужице, Чачак и Шабац свака по једног (Чл. 81. Устава).

Члан 8.

Сеоска општина, којој припада село Добриње у садањем ужичком округу, и сеоска општина, којој припада село Таково у садањем рудничком округу, бирају засебно свака по једнога посланика (Чл. 82. Устава).

Члан 9.

Колико је у ком изборном округу пореских глава, и по томе колико који изборни округ има да бира посланика, одредиће нарочито за то састављен Државни Одбор на основу пореских књига. Овај Државни Одбор биће састављен: од председника Државног Савета, председника и потпредседника последње Народне Скупштине, и председника Касационог Суда (Чл. 80. Устава).

Овај је Државни Одбор дужан сазвати председник Државног Савета, или његов заменик, најдаље до 15. маја 1889. год.

Њему стоје на расположењу потребни извештаји из Министарства унутрашњих дела и финансије, Главне Контроле и Пореске Управе. Он може ради обавештења позвати у своје седнице министра унутрашњих дела и финансије, и председника Главне Контроле.

Члан 10.

Овај ће Државни Одбор одредити број посланика за сваки изборни округ, на основу чл. 79. Устава, према целокупном броју пореских глава у сваком округу.

Члан 11.

Одбор овај најдаље до краја месеца маја 1889. год. одредиће и у службеним (српским) новинама објавити, колико посланика који изборни округ има да избере на дан 14. септембра 1889.

II

Ко има право да бира

Члан 12.

Право бирања посланика за Народну Скупштину има сваки рођени или прирођени Србин који је навршио 21 годину, и који плаћа држави најмање 15 динара непосредне порезе на годину.

Задругари, који су навршили 21 годину имају право бирања ма колику непосредну порезу плаћали. Као задругари сматрају се и отац и његови пунолетни синови, који с њиме заједно живе.

Члан 13.

Официри активни и у недејству, и војници под заставом, не могу гласати. (Чл. 87. Устава).

Члан 14.

Немају право да бирају:

- 1, који су осуђени на робију, док се не поврате у права;
- 2, који су осуђени за преступе на губитак грађанске части за време док траје та казна;
- 3, који су у затвору или у притвору за злочинства или преступе, поменуте у тачкама 1-ој и 2-ој;
- 4, који су судском пресудом осуђени, што су злоупотребом своје власти, или силом или претњом, или поклоном, или обећањем поклона радили да буду изабрани они, или да буде или да не буде ко други изабран запосланика;
- 5, који су судском пресудом осуђени, што су примили поклон да бирачки глас даду или да се од гласа уздрже;
- 6, који су под стециштем;
- 7, који су под старатељством;
- 8, који су без допуштења српске владе ступили у службу стране државе;
- 9, који су судском пресудом осуђени што као присталице непризнатих вера нису вршили своје грађанске и војне дужности;
- 10, који нису платили држави порезу за прошло полгође.

Они, који су овде именовани под бројевима 4, 5 и 9 немају право да бирају за време, за које је то судска пресуда одредила.

III

Ко може бити посланик.

Члан 15.

Ко нема право бирања не може бити ни изабран за посланика.

Члан 16.

За посланика у Народној Скупштини може бити изабран само онај, који сем услова потребних за право бирања, испуњава још и ове услове :

1, да је Србин по рођењу, или да је, ако је природен, настањен најмање пет година у Србији ;

2, да ужива сва грађанска и политичка права ;

3, да живи стално у Србији, изузимајући оне који се стално баве на страни по државноме послу ;

4, да је навршио 30 година ;

5, да плаћа држави најмање 30 динара непосредне порезе на годину. (Чл. 96. Устава).

Члан 17.

Међу посланицима сваког изборног округа морају бити по два лица, која поред осталих уставних услова имају још и овај нарочити услов :

Да су свршили који факултет у земљи или на страни, или коју вишу стручну школу, која стоји у реду факултета.

Али сматраће се да имају тај услов и ако нису свршили ни факултет ни стручну школу сви они :

а, који су били председници, или потпредседници Народне Скупштине ;

б, министри или дипломатски агенти, и они који су то били ;

в, председник, потпредседник и чланови Државног Савета, и они који су то били ;

г, генерали и пуковници у пенсији. (Чл. 100. Устава).

Члан 18.

Чиновници и сви који се иначе налазе у државној служби, ако буду изабрани за народне посланике, и тога се избора приме, губе свој положај у државној служби. Али задржавају своје чиновничке положаје заједно са посланичким мандатом ови чиновници :

- 1, министри у служби и на расположењу;
 - 2, чланови Државног Савета ;
 - 3, изванредни и опуномоћени министри, акредитовани код страних дворова, дипломатски агенти и генерални консули ;
 - 4, председници и чланови виших и првостепених судова ;
 - 5, професори Велике Школе, стручних и средњих школа ;
 - 6, инжењери и лекари у државној служби;
 - 7, пензионари и чиновници на расположењу.
- (Чл. 99. Устава).

Члан 19.

Чиновници, који су изабрани за народне посланике, не могу, за време трајања посланичког мандата, бити пензионовани нити премештени у друго место или другу службу без њиховог пристанка, нити отпуштени без осуде редовних судова.

Члан 20.

Полицијски чиновници не могу бити бирани за народне посланике, осим ако буду дали оставке или буду престали бити такви чиновници месец дана пре онога дана, кога се отпочиње кандидовање посланика.

Члан 21.

Народни посланици, који не би били чиновници, па би се за време трајања својега посланичког мандата примили државне службе, самим тим престају бити посланици. Али они могу понова бити изабрани за посланике према члану 18.. Ова се одредба не односи на министре, који остају и без новог избора народни посланици.

IV.

Бирачки спискови.

Члан 22.

Најдаље до 1. јуна ове године суд сваке општине, варошке и сеоске, дужан је саставити бирачке спискове свију својих чланова, који, по напред изложеним одредбама, имају право бирати посланике за Народну Скупштину.

У ове ће се спискове уписивати и она лица, која у време састављања спискова немају право бирања, али ће га имати до дана избора посланика.

Члан 23.

Сваки општински суд мора направити један неазбучни и два азбучна списка, и у сваком од њих мора уписати име и презиме, занимање и место свакога лица, које по овим одредбама има право да бира посланике.

У неазбучни списак уписиваће се бирачи редом, како се затеку у књигама или списковима пореским или како се буду у порезу принављали. Тај списак имаће свој текући број и број пореске књиге пред именом сваког уписаног бирача.

У азбучне спискове уписиваће се бирачи азбучним редом, и поред сваког имена ставиће се онај број, који пред њим стоји у неазбучном списку.

Члан 24.

На закључку свакога списка означиће се писменима број листова и број бирача; на азбучним списковима биће, осем тога, такође означен и број бирача, уписаних под сваким писменом. За овим ће сваки списак бити утврђен општинским печатом и потписима председника, тројице одборника, које општински одбор одреди, и писара општинског.

Члан 25.

Један овако спремљен примерак азбучног списка свака општина послаће најдаље до 20. јуна ове године окружном суду у окружно место дотичног изборног округа; а и доцније ће сваку исправку или допуну у списковима том суду одмах саопштавати.

Члан 26.

Овако готови спискови стајаће од 10. јуна до 15. августа 1889. године, изложени у општинском суду.

Сваки има право да ове спискове прегледа, да из њих што испише, или да их и целе препише, да их обзнањује или штампа и да, било за себе било за другога, тражи у овом року исправке, какве налази да у њима учинити треба.

Члан 27.

Да су спискови готови и да су ради горње цели у општинском суду изложени, општински ће

судови до 10. јуна објавити начином како је где подесније : у варошима, штампаним или писменим огласом, прилепљеним с поља на зиду општинског суда и по улицама ; а у сеоским општинама писменом објавом на вратима општинског суда и усменом објавом на збору.

У обзани се мора изреком казати, да ће посланике моћи бирати само они, који су у бирачке спискове уписани, и да после 15. августа нема нико право да тражи исправке спискова, макар у њих не био уписан ко треба или био уписан ко не треба.

У сеоским општинама азбучни списак прочитаће се гласно на општинском збору најдаље до 10. јуна.

Члан 28.

Исправка спискова тражи се код општинског суда писмено или усмено. Усмено тражење ставиће суд у записник.

Уз тражење морају се поднети и докази.

Доказ о плаћеној порези за прошло полгође, I, т. ј. од 1. Новембра 1888. до 1. Маја 1889. године, може бити само признаница или оверен извод из књига, у које се заводи плаћање порезе (чл. 85. Устава).

Ако онај, који је поднео тражење, да се спискови исправе, захтева да му се на то изда уверење, општински је суд дужан то уверење одмах издати.

Свако тражење исправке списка, поред тога што се мора завести у деловодне књиге општинскога суда, белжиће се још и у нарочити списак, ради лакшега прегледа.

Члан 29.

Општински ће суд по сваком тражењу исправке спискова издати своје решење најдаље за три дана.

То ће решење суд доставити опет за три дана само потражиоцу исправке, ако се тражена исправка само потражиоца тиче; а ако се тиче и кога другог, онда ће се решење предати и овоме другом, било да се тражење прима, било да се одбацује.

Члан 30.

Ко није задовољан решењем општинскога суда, има право да се за три дана, откад је решење примио, жали своме окружном суду по садањој административној подели, а у Београду суду вароши Београда.

Тако исто и онај, против кога је било управљено тражење, а решењем општинскога суда није одобрено, ако се боји да ће то решење код окружног суда пасти, а има што у своју корист да изјави или да поднесе, мора то учинити у року од три дана, од кад је решење примио, јер после решења окружног суда не може ништа више предузимати

И жалбе, по првом, и изјаве, по другом ставу овога члана, предају се писмено или усмено општинском суду. Усмене жалбе или изјаве суд ће ставити у записник; и свакоме, ко затражи, издаће уверење, да је и кога је дана жалбу или изјаву суду дао.

Члан 31.

Што год је казано у закону о поступку судском у грађанским парницама, како се рачунају рокови, то важи и овде.

Општински ће суд послати жалбу, а ако буде изјаве и ову изјаву, најдаље за три дана од дана пријема, окружном суду. А окружни суд, опет најдаље за три дана, откад акта прими, издаће своје решење, којим одобрава или преиначава решење општинскога суда, и истога дана послаће га са актима општинском суду. Решење окружног суда одмах је извршно, и против њега не може бити никакве даље жалбе.

Члан 33.

По тражењу исправке бирачких спискова неће се наплаћивати никаква такса ни по коме раду или акту. И ни на какве исправе, као изводе из црквених књига, разна уверења, оверења и т. д., које су потребне као докази за ова тражења, неће се такође наплаћивати никаква такса, само ће се на њима назначити, у којој су цељи издане, и оне неће имати доказне вредности ни по ком другом послу.

Члан 34.

Бирачки спискови морају се по свима општинама закључити 30. августа. Што се по извршним решењима до тога дана у њима има исправити, то ће се одмах исправити и оверити на начин у члану 24. прописани, са назначењем свију имена, која су избрисана или додана, и бројева под којима су она уписана у списку. Овако коначно утврђени бирачки спискови остаће се у општинску касу на чување, док се не предаду бирачком одбору.

После овог рока примљене исправке неће се уводити у бирачке спискове.

Бирачке карте.

Члан 35.

Сваки, који хоће да употреби своје бирачко право, мора претходно узети бирачку карту.

Члан 36.

На основу азбучног списка бирача, општински ће суд најдаље до 10. јуна 1889. год. спремити бирачке карте.

Ове ће карте бити утврђене печатом општинскога суда и потписом председника, или члана, или једног одборника, и писара општинског суда.

На свакој бирачкој карти стајаће : број под којим је бирач у азбучном списку заведен, име и презиме, занимање и место становања бирача, и место и дан избора, за који се карта издаје.

Члан 37.

Бирачке карте штампаће се у Државној Штампарији за целу земљу и разаслати свима општинама у потребном броју, по наредби министра унутрашњих дела, најдаље до краја месеца маја 1889. године.

За ове карте не плаћају ништа ни бирачи ни општине.

Члан 38.

Издавање бирачких карата почиње 10. јуна а свршава се 8. септембра 1889. год. У томе времену општински суд дужан је свакога дана, и раднога и празничног, издавати карту свакоме оном бирачу, који је у бирачки списак уписан и који је тражи.

Члан 39.

Кад се коме бирачу изда бирачка карта назначиће се то код његовог имена у азбучном списку.

Осим тога водиће се засебан списак од бирача, којима су издате бирачке карте. У овај списак ставиће се прво текући број, затим број азбучног бирачког списка, под којим је бирач записан, па онда име, презиме и занимање. Овај списак потписаће председник општинског суда, оверивши, најпре, колико је свега бирачких карата издато.

VI

Кандидатске листе.

Члан 40.

У времену од 20. јуна па најдаље до 31. августа закључно морају се поднети кандидатске листе окружном суду у дотичноме изборном округу.

А од 20. јуна до 1. августа кандидатске листе могу се предавати и дежурном судији, који ће по њима пуноважно радити као по хитним предметима.

Члан 41.

Кандидатске листе могу предложити:

1, у сваком изборном округу најмање 100 бирача;

2, у свакој вароши која бира више од једног посланика најмање 50 бирача (чл. 93. Устава);

3, у свакој вароши, која бира по једног посланика, као и у свакој од двеју сеоских општина које по чл. 82. Устава бирају засебно по једног посланика, најмање 20 бирача.

Члан 42.

Кандидатске листе за изборне округе састављају се овако :

На челу листе записује се име изборног округа и дан избора, за који листа вреди.

За тим под I :

Имена и презимена, место живљења и занимање предложених кандидата, који имају опште услове према члану 96. Устава. Ових кандидата мора бити онолико, колико таквих посланика долази на тај изборни округ према распореду Државног Одбора.

И под II :

Имена и презимена, место живљења и занимање двојице кандидата са нарочитим условима према члану 100. Устава.

Испод имена кандидата написаће се одвојено имена два представника (чл. 92. Устава) те листе за главни бирачки одбор, и два њихова заменика, и имена по једнога њезиног представника (чл. 91. Устава) и једнога његовог заменика за свако гласачко место.

И испод свега тога потписаће се предлагачи својеручно. Неписмене потписаће по њиховом пристанку други, који ће се такође потписати.

Члан 43.

За представнике листа могу бити назначени или сами предлагачи или друга лица, која су уписана у бирачке спискове једне од општина дотичнога изборног округа. Представници листе на гласачким местима морају бити из општине, у којој се гласање врши.

Члан 44.

Кандидатску листу имају право да потпишу као предлагачи само они, који су уписани у бирачким списковима.

Потпис може оспоравати само онај, чије је име потписано.

На последњој страни кандидатске листе оставиће се празно место за судско потврђење.

Члан 45.

Два примерка овако састављене и потписане кандидатске листе однеће најмање пет потписника на потврђење окружном суду у дотичном изборном округу, и предати их председнику, или његовоме заменику, који ће им одмах издати реверс на примљене листе.

Суд ће се најпре по азбучним списковима, који се код њега налазе, уверити, је су ли потписани на листи предлагачи заиста записани у бирачки списак и да ли их има на броју, колико на којој листи треба према члану 41.; па кад се о томе увери, потврдиће листу. Један потврђени примерак вратиће доносиоцима на рецепис најдаље за 24 часа од пријема, а други ће чувати под печатом својим на безбедном месту.

Члан 46.

Уз оригиналне листе поднеће предлагачи још и онолико штампаних примерака, колико у дотичном изборном округу има гласачких места, и два примерка за суд.

У штампаним примерцима кандидатских листа забрањено је стављати имена предлагача.

Председник суда увериће се, да ли су на тим листама имена предложених лица назначена

сагласно оригиналној листи, па ће их потврдити својим потписом и печатом суда.

Од тако потврђених листа један примерак послаће председник суда одмах управи Државне Штампарије, да се обзнани у службеним (српским) новинама под рубриком *кандидати за народне посланике*; други примерак оставиће у суду, а од осталих разаслаће по један комад у року од три дана свима општинама у изборноме округу, узев од сваке реверс о пријему.

Члан 47.

Свака кандидатска листа, која буде утврђена по овим правилима, имаће на дан избора 14. септембра 1889. своју засебну кутију на свим гласачким местима.

Такву листу, чим се преда јавности, слободно је свакоме преписати и прештампати. Али је забрањено износити на јавност имена предлагача.

Члан 48.

У варошима и двема сеоским општинама, које бирају засебно посланике, састављаће се кандидатске листе истим начином, којим и у окрузима; и оне ће се подносити ради оверења надлежном окружном суду по садањој административној подели (за варош Београд суду вароши Београда).

Имена једнога или више кандидата, колико за коју варош и општину посланика треба, и имена једнога или више представника листа, колико се за који бирачки одбор у вароши или општини изискује, стављају се истим редом и одвојено као и у окружним листама.

Све остало врши се истим начином, као и у окрузима.

Члан 49.

Кандидатска листа једном предата суду не може се опозвати, нити се могу у њој чинити какве измене.

Али ако који од предложених кандидата умре или изгуби право да буде биран (чл. 13., 14., 15., 16. и 20. овог изборног реда), може се на његово место предложити други кандидат. За такав предлог мора бити онолики исти број предлагача, колики и за целокупну листу.

Овакве измене у кандидатској листи могу се чинити све до 10. септембра закључно.

Оне ће се утврђивати истим начином којим се утврђују и читаве кандидатске листе.

VII.

Изборни материјал.

Члан 50.

Министар унутрашњих дела дужан је наредити и извршити све што треба, те да се спреми на време довољан број кутија, куглица и осталог материјала за гласање.

Члан 51.

Кутије ће бити од лима (плеха); затвараће се и отварати са три разна кључа; и биће тако удешене, да се спуштање куглице у њих не види и не чује.

На свакој кутији биће јасно утиснут Грб Краљевине Србије и њен текући број.

Члан 52.

Куглице ће бити од гуме и имаће по један и по сантиметар у пречнику. Куглице ће бити беле и црвене. Са белима гласаће се за кандидате са општим условима (под I), а са црвенима за кандидате са нарочитим условима из члана 100. Устава (под II).

Члан 53.

Ближи образац целокупног изборног материјала одредиће министар унутрашњих дела.

Члан 54.

Најдаље до 1. септембра министар унутрашњих дела биће дужан да разашље свим изборним општинама на реверс потребну количину изборног материјала, водећи тачно рачуна о том, којој је општини шта послао.

Сваки сандучић с куглицама при разашлијању општинама биће закључан и утврђен печатом министарства унутрашњих дела. Кључеви од сандучића с куглицама послаће се општинама у запечаћеном завоју.

Овако запечаћени сандучићи с куглицама чуваће се у општинском суду до предаје бирачком одбору.

VIII.

Гласачка места, бирачки одбори на гласачким местима, гласање.

Члан 55.

Бирачи могу гласати сваки само један пут, само лично, само на гласачком месту у својој

општини, у којој су и бирачку карту извадили, и само за утврђене кандидатске листе, за коју листу који хоће.

Члан 56.

У изборном округу гласачко место биће у свакој општини, у згради општинског суда.

У Београду ће бити гласање по квартовима на шест места, у Нишу и Крагујевцу на по два места.

Ако је зграда општинског суда неугодна, или ако се гласање у општини врши на више места, онда ће се избор извршити у школској или другој згради, коју општински суд за то одреди.

Место, где ће се гласати, и зграда, у којој ће се гласати, општински ће суд обзнанити најмање на десет дана пре дана избора.

Члан 57.

Свака зграда, у којој се гласање врши, мора имати ограђену авлију, која се може затворити.

Члан 58.

На сваком месту где се врши гласање биће образован бирачки одбор, састављен од једног општинског одборника, којег је општински одбор изабрао, од по једног представника сваке кандидатске листе, и једног судије, судског чиновника или правника. (Чл. 91. Устава).

Судија, судски чиновник или правник, или онај, који га буде заступао, биће председник бирачког одбора.

Члан 59.

Најдаље до 20. августа ове године, Државни Одбор у Београду одредиће за свако гласачко

место по једног судију, судског чиновника, или правника. У недостатку правника Државни Одбор одредиће заступнике из лица, која су свршила који факултет или коју вишу школу.

Само у ванредном и непредвиђеном случају, кад би Државним Одбором одређени председник бирачког одбора био спречен да дође, замениће га председник општине или његов заступник.

Члан 60.

Тако исто, најдаље до 10. септембра ове године, општински ће одбор одредити једног свог одборника за члана бирачког одбора и једног одборника, који ће овоме бити заменик.

Члан 61.

13. септембра у 8 сахати пре подне сви чланови бирачког одбора, као и њихови заменици, састаће се у згради где ће бити гласање, и ту ће примити од општинског суда на реверс потребан број кутија и сандучића с куглицама, азбучне спискове бирача, књигу за уписивање гласача, књигу за вођење записникâ, и остало што му треба.

Кутије ће прегледати, увериће се да су празне па их онда са сва три кључа затворити и запечатити. Један ће кључ узети председник бирачког одбора, други општински одборник, а трећи представник дотичне кандидатске листе.

На свакој кутији споља прилепиће се листе кандидата обе врсте (чл. 42. овог изборног реда).

Затим ће се тако уређена кутија наместити на засебном столу у онај положај, у којем ће бити сутра дан при гласању, а према столу за којим ће седети чланови бирачког одбора.

Члан 62.

Кад бирачки одбор буде све ово урадио и буде изабрао потребан број писара и других помагача, и у опште припремио све, што ће му сутра дан за примање гласова требати, он ће о свему томе направити записник тога свог првог састанка, у коме ће нарочито означити и број сваке кутије, и кандидатску листу која уз њу иде, као и да су све кутије у исправном стању и празне.

Овај ће записник потписати сви чланови бирачког одбора, при чему је слободно ставити и одвојено мишљење или примедбе.

Затим ће чланови бирачког одбора изићи из гласачке собе, закључати је и кључ ће узети председник одбора.

Најзад, бирачки ће одбор одредити стражу, која ће зграду, у којој ће бити гласање, преко ноћ чувати.

Члан 63.

14. септембра у 6 сахати пре подне састаће се бирачки одбор у згради за бирање пред вратима гласачке собе, отвориће је и ући у њу. И кад се увери, да су кутије и сандучићи с куглицама и све остало у реду, онда ће саставити записник у коме ће нађено стање потврдити. Тај ће записник потписати сви чланови бирачког одбора, па ће се онда отпочети примање гласова.

Члан 64.

О одржању реда за време гласања стара се председник бирачког одбора. У случају потребе, председник је овлашћен да тражи помоћ од општинске или државне власти, и она је дужна

одазвати се његовом позиву. Чланови одбора, који мисле да то није потребно, имаће права да забележе у записнику своје мишљење.

Члан 65.

За цело време гласања морају најмање три члана бирачког одбора заседавати за бирачким столом. Међу овом тројицом мора увек бити председник бирачког одбора или општински одборник, који је члан бирачког одбора, или овога заменик.

Члан 66.

Ако ко од представника кандидатских листа ма по каквој потреби оде са биралишта, а не остави заменика, онда ће се избор продужити и без њега.

Члан 67.

Нико не може ступити оружан на биралиште, сем кад то захтева потреба, предвиђена чланом 64.

Члан 68.

У собу где се гласа пуштаће се редом пет по пет бирача.

Члан 69.

Сваки бирач кад уђе у собу за гласање треба да преда своју бирачку карту председнику бирачког одбора. Председник, пошто се увери да је на карти записано оно име које је и у бирачки списак уведено, задржаће карту на столу. А у исто време писар ће записати у један нарочити списак гласача: име бирача и број под којим је он записан у бирачком списку.

За овим ће председник дати гласачу две куглице, једну белу и једну црвену. Гласач, кад

прими куглице, узеће ону белу у десну руку и затворити је, па са тако затвореном руком прилазиће редом свакој кутији, и у сваку онако затворену руку завлачити и опет затворену извлачити; а куглицу ће спустити у ону кутију на којој је прилепљена она листа кандидатска за коју он хоће да гласа. Кад и из последње кутије извуче руку, он ће је онда пред свима отворити тако, да сваки може видети да куглице у њој више нема и да је бирач гласао. Кад то сврши, гласач ће, враћајући се назад, узети црвену куглицу у десну руку и, почевши од последње кутије, гласаће на исти начин и за посланике са нарочитим условима који су записани на листи под II.

У варошима и двема сеоским општинама које за себе бирају посланике гласаће се само куглом једне боје. Председник или један од чланова бирачког одбора казаће гласно, кад бирач дође до које кутије, коју кандидатску листу представља та кутија.

Кандидатске листе не смеју се казивати по именима појединих партија но само по првим именима под I. и II. на дотичним листама. Ако је бирач неписмен, на захтевање његово председник или један члан одбора прочитаће му сва имена на листи. Не учини ли се ово, сваки члан има право да то примети, и кад се гласаће сврши да и у записник забележи као протест против неправилног поступања одборовог.

Члан 70.

Чим је који бирач гласао, дужан је уклонити се са биралишта.

За биралиште сматра се зграда, у којој се гласа, и авлија њена.

Члан 71.

Бирачки одбор не може ником закратити да гласа, који је уписан у бирачки списак и покаже бирачку карту.

Члан 72.

У варошима и двема сеоским општинама, које бирају по једног посланика, листе ће се звати именом онога лица, које је на њима записано и за посланика предложено. У варошима, које бирају више од једног посланика, листе ће се звати по имену лица, које је на њима прво записано. А у изборним окрузима листе ће се звати од један пут и по имену оног лица, које је на њима прво записано под I., и по имену онога лица, које је на њима прво записано под II.

Члан 73.

Никаква власт ни у ком случају не може узети бирача на одговор за глас који он на избору да, и да каже за кога је гласао.

Члан 74.

Гласање траје непрекидно цео дан до 6 сати после подне. Само у случају нереда може се избор прекинути за време док се ред не поврати. Повод нереда и време за које је избор морао да буде прекинут забележиће се у записник.

У 6 сати затвара се авлија и нико се више неће у њу пуштати. Али продужиће се и даље примање гласова од оних бирача, који се буду затекли у авлији све док они сви не буду из-

гласали, па ма докле то трајало. Ако је због нереда гласање морало да буде прекинуто дуже од једног сахата, за толико ће се доцније од 6 сати престати са пуштањем гласача на биралиште.

Члан 75.

За све време гласања водиће се записник о свему што се буде десило и што ма који од чланова бирачког одбора буде нашао за вредно да се забележи. Сви чланови одбора морају се потписати на записнику, али ће моћи одвајати мњење и стављати своје примедбе.

IX

Закључак гласања и сређивање изборног посла на гласачким местима.

Члан 76.

Кад се сврши гласање одмах ће се закључати и запечатити сандучићи, из којих је председник вадио куглице и давао их бирачима. Кључ ће остати код председника.

Члан 77.

Затим ће се пребројати по гласачком списку и по бирачким картама, колико је свега бирача гласало. Тај ће се број записати словима на дну гласачкога списка, па ће се испод тог потписати сви чланови бирачкога одбора.

Члан 78.

Кад се то изврши забележиће се у записник у које је доба гласање закључено, колико је свега бирача гласало према гласачкоме списку и према бирачким картама, као и све остало што

се односи на ток избора а раније није забележено. Сви чланови бирачког одбора потписаће се, а сваки од њих има право да одвоји мњење и да стави примедбе.

Члан 79.

После свега овог приступиће се отварању кутија и бројању куглица.

Прво ће се отворити једна кутија и из ње изручити све куглице у један суд.

Председник бирачког одбора, пред свима члановима одбора, најпре издваја беле куглице од црвених и меће их у други један суд. Затим пребројава прво беле куглице. Чим одброји 100 он их предаје члану одбора општинског да их и он одброји, а овај их предаје дотичном представнику кандидатске листе, те их и он по трећи пут изброји. Тако бива са сваком стотином, док не буду избројане све куглице једне боје. На тај исти начин пребројавају се после и црвене куглице.

Затим се одмах у записнику забележи словима: број кутије, за коју је кандидатску листу та кутија примала гласове, и колико је у њој било куглица белих, а колико црвених. Сви чланови бирачког одбора потписаће ову забелешку.

На овај начин пребројаће се куглице и у осталим кутијама.

Кад се све ово сврши, записник ће се закључити и потписати од свију одборника, а по ред тога и општинским печатом утврдити. Одвојена мњења и примедбе о раду одбора и овде су дозвољена.

За овим ће се записник, гласачки списак и азбучни бирачки списак, метути у један завој, и под

општинским печатом адресирати главном окружном, односно варошком, бирачком одбору.

Пошто се све ово сврши одбор ће изаћи из бирачке собе, ову закључати и поставити стражу да чува собу преко ноћ, а кључ од собе председник ће чувати код себе.

Те ноћи постављена стража неће никога, па ни председника општине, пуштати у ову собу ни под каквим изговором.

Члан 80.

15. септембра у 8 сати пре подне сви чланови бирачкога одбора састају се пред вратима бирачке собе, отварају је и улазе у њу.

Пошто се увере да је све онако у реду како је било остављено, вратиће сав изборни материјал општинском суду и од њега узети натраг реверс. Затим ће председник узети завој спремљен за главни бирачки одбор и кренути се заједно са општинским одборником, чланом одбора бирачког, на пут, да га преда на надлежно место.

Члан 81.

Бирачки одбор у варошима и у двама сеоским општинама, које бирају по једног посланика, биће састављен: од једнога судије месног или најближег Првостепеног Суда, одређеног коцком, председника општинског суда и по једног представника сваког кандидата.

Овај ће одбор, пошто буде избројао гласове, објавити одмах, према члану 94. Устава, резултат избора.

Ако је који од кандидата добио апсолутну већину гласова, одбор ће му одмах издати по-

сланичко пуномоћство. Ако пак нико није добио такву већину, он ће, објављујући резултат избора, заказати у исто време нов избор за 20. септембар.

X.

Главни бирачки одбори, завршно сређивање изборнога посла и проглашавање посланика у изборним окружима и варошима које бирају више од једног посланика.

Члан 82.

15. септембра у 8 сати састаће се главни бирачки одбор за сваки изборни округ у окружном месту изборнога округа, и за сваку варош што бира више од једнога посланика, у самој тој вароши, у згради и соби нарочито за то припремљеној.

У томе ће одбору председавати један од чланова Државнога Савета или Касационога Суда, одређен коцком; а његови су чланови један члан Апелационога Суда или председник Првостепенога Суда, одређен такође коцком, председник месног општинског суда или његов заступник, и по два представника сваке бирачке листе.

Одређивање коцком председника бирачког одбора и његовог члана судије извршиће Државни Одбор.

Овај ће одбор одређивати и заменике истим лицима, ако се на ком месту потреба за то укаже.

Целокупан састав ових одбора биће објављен у службеним новинама најдаље до 1. септембра.

Члан 83.

Председници и чланови месних бирачких одбора, који носе изборни акта главном бирачком одбору, пријављиваће се овом и предавати му своје записнике, бирачке спискове и спискове гласача чим стигну у место, где се он налази.

О предаји и пријему тих изборних акта саставиће се кратак протокол, који потписују сви чланови главног бирачког одбора, и председник, и члан месног одбора, који су их донели.

Члан 84.

Ако на дан 14. септембра због нереда, или из буди каквог другог узрока, гласање не буде извршено на једном или на више гласачких места, главни бирачки одбор наредиће одмах, да се на свима тим местима изврши гласање 20. септембра. На овом гласању поступаће се у свему онако, као и при гласању од 14. септембра.

Али ако се и овога пута на неким гласачким местима не изврши гласање, главни ће бирачки одбор, ако је то случај на мање од једне трећине гласачких места, свршити свој посао, не водећи рачуна о том неизвршеном гласању. Ако је се на против то догодило на више од једне трећине гласачких места, сматраће се као да се нису могли извршити избори за дотични бирачки округ или варош.

У оваком случају скупштина, кад се састане, решиће, да ли ће се, у дотичном изборном телу, поново извршити гласање на свима гласачким местима, или опет само у онима, у којима није извршено.

Члан 85.

Главни бирачки одбор прегледаће сва изборна акта која су му предана, донеће своје оцене о одвојеним мњењима и примедбама унесеним у записнике и ставити, ако нађе за потребно, своје примедбе односно тока избора на разним гласачким местима.

Члан 86.

Затим ће одбор пребројати и сабрати, према гласачким списковима и према записницима о броју куглица, нађених у кутијама на сваком гласачком месту, колико је свега бирача гласало. Ако се нађе разлика између броја гласача по гласачким списковима, и броја куглица по записницима, узеће се број гласања према списковима и према њима ће се пребројати целокупан број гласача.

У варошима, које бирају више од једног посланика, тај ће се број гласача поделити бројем посланика које варош има да избере, да би се добио количник гласова према ком се свакој листи одређује сразмеран број посланичких места. У изборним окрузима, који имају да изберу и посланике са општим и посланике са нарочитим уставним условима (чл. 96. и 100. Устава), количник ће се на исти начин изнаћи посебно за посланике кандидоване под I. и посланике кандидоване под II.

После тога одбор ће пребројати, такође по изборним актима која су му достављена са свију гласачких места, колико је гласова добила свака кандидатска листа за се.

Члан 87.

Пошто сав овај посао буде свршен, главни ће бирачки одбор одредити, колико посланичких места добија која кандидатска листа, и који су кандидати изабрани за посланике, радећи при томе на овај начин :

Свакој ће се листи кандидатској дати толико посланичких места, колико се пута количник садржи у гласовима које је она добила. А у свакој листи количник ће се придавати најпре кандидату на челу листе, па затим осталим кандидатима у реду, у којем су назначени, док се не исцрпе њезино право на посланичка места.

У изборима окружним рачун ће се овај извршити одвојено за кандидате под I. и под II.

Ако се по томе рачуну не добије толико посланика, колико има да изbere дотични изборни округ или варош, посланичка места која преостану разделиће се између листа, које имају бројеве или остацие гласова најближе количнику. Ако ти бројеви или остаци буду једнаки на више листа, решиће коцка, од које ће се листе узети посланик.

Члан 88.

Чим буде готов са тим послом, одбор ће одмах објавити резултат избора и издати пуномоћства изабраним посланицима.

Све се пак ово мора свршити, ако није било накнадно наређених избора, најдаље до 18. септембра у вече, а у другом случају, до 23. септембра у вече.

Формулар пуномоћства прописаће министар унутрашњих дела.

Члан 89.

О целом овом раду главни бирачки одбор ће водити тачан записник, из кога ће се моћи видети како се што редом појавило и решило све оно, што је напред одређено да се испита и реши. Нарочито ће у записнику бити поименце наведено : колико је било свега кандидатских листа, која су лица на којој листи предложена, колико је свега гласова која листа добила, и која су лица из које листе, оглашена за посланике, добила пуномоћства. На записнику ће се морати потписати сви чланови главног бирачког одбора, али ће сваки имати права да одвоји мњење и да стави примедбе.

Члан 90.

Овако спремљен и потписан записник послаће се сутра дан са свима прилозима и свим изборним актима, што их је главни одбор добио са разних гласачких места, Народној Скупштини, преко министра унутрашњих дела.

У исто време послаће одбор службеним (српским) новинама кратак извештај о резултату избора.

Члан 91.

Све жалбе против избора шаљу се Народној Скупштини било непосредно, било преко министра унутрашњих дела. Жалбу може поднети сваки бирач и министар унутрашњих дела.

Члан 92.

Они, који буду изабрани на више места за народне посланике, имаће да се изјасне, најдаље за три дана пошто им Скупштина потврди из-

бор, за које се место за посланика примају. Ако то не учине Скупштина ће их огласити за посланике оних места, где су добили највећи број гласова, и решиће да се остала њихова места попуне на начин изложен у члану 93. овог изборног реда.

У томе истом року од три дана, рачунајући од дана кад је Скупштина потврдила избор, имаће да се изјасне да ли се примају посланичког мандата они државни чиновници, који према чл. 99. Устава не могу бити народни посланици и у исто време задржати своје положаје у државној служби. Ако то не учине, сматраће се да су се примили да буду народни посланици.

Члан 93.

Ако ма којим случајем остане које посланичко место празно, оно ће се попунити лицем које је на реду у оној кандидатској листи, из које је био посланик којега место има да се попуни. Ову ће попуњу извршити сама Скупштина најдаље за пет дана од како је се место упразнило, и о томе ће одмах извести владу. Ако су сва лица из те листе исцрпена, или ако их нема довољно да могу попунити сва празна посланичка места, као и ако је празно једно посланичко место у оним варошима које не бирају више од једнога посланика, онда ће се празно посланичко место попунити новим избором у дотичноме изборном месту, који се мора извршити најдаље у року од месеца дана.

За накнадне ће изборе вредити исти бирачки спискови, који су састављени за изборе од 14. септембра. Али, ако Народна Скупштина то

захте, министар унутрашњих дела ће наредити, да се приступи исправци бирачких спискова у року, који је Скупштина одредила.

Члан 94.

Народни посланици имају се са својим пуномоћствима наћи у месту, у које је Краљевим указом Скупштина сазвана, још у очи дана сазива, како ће на дан сазива отићи у Скупштину и предати своја пуномоћства.

Члан 95.

Сваки народни посланик добиће из државне касе дневницу од 12 динара. Који не живе у месту где је скупштина, добиће и накнаду путнога трошка.

Члан 96.

Чланови главних бирачких одбора, чланови бирачких одбора по варошима и двома сеоским општинама, које бирају по једног посланика, и чланови одбора по свима гласачким местима, добијају из државне касе дневницу и накнаду путнога трошка као и народни посланици. Али председници и чланови општинскога одбора, кад су чланови бирачког одбора у својој општини, сва лица која примају плату из државне касе, кад су такође чланови бирачког одбора у својој општини, и сви представници кандидатских листа, неће добити никакву дневницу из државне касе.

Члан 97.

Пошто Скупштина прегледа пуномоћство и реши све жалбе и појављена питања, вратиће министру унутрашњих дела све бирачке спи-

скове, да их он пошаље општинама којима који припадају; а остала изборна акта чуваће се заједно са скупштинским актима.

XI.

Казне.

Члан 98.

Сваки орган општинске или државне власти, који пренебрегне, или одрече да изврши на време дужности које су му овим законом наложене, казниће се затвором од 15 дана до три месеца и новчано од 20—300 динара, изузев случаје, за које следећи чланци или кривични закон теже казне прописују.

Члан 99.

Лице, коме је овим законом наложено, или коме се повери да ради на састављању бирачких спискова, па на захтевање пеће да упише у бирачки списак кога треба уписати, казниће се затвором од једног до шест месеца или новчано од 50—500 динара.

Тако ће се казнити и онај, који знајући да није могао бити у бирачки списак уведен а уведен је, или који је правилно уведен али је доцније изгубио бирачко право, ако би, користећи се тиме, бирачку карту извадио и гласао.

Члан 100.

Ко се послужи туђим или лажним исправама, или лажним сведоцима, да себе или другог у бирачки списак уведе, а зна да он или онај други бирачког права нема, или да се из бирач-

ког списка избрише онај који то право има, казниће се затвором од 3 месеца до године дана.

Тако ће се казнити и они, који направе или помогну да се направе или набаве лажне исправе и лажни сведоци, а и сами лажни сведоци.

Члан 101.

Ако свештеник или који општински или државни чиновник не да коме тражену, и за изборно право потребну исправу, казниће се новчано од 20—100 динара.

А ако исти орган власти изда коме лажну исправу, казниће се затвором од 6 месеца до 2 године.

Члан 102.

Скупљач порезе, који не прими од грађанина разрезану порезу, кад му је овај за себе или за другога донесе, или је прими а не изда му признаницу, или изда признаницу за последње полгође онда кад овај за ранија полгођа није порез платио, казниће се новчано од 20—100 динара. А ако би издао лажну признаницу, казниће се затвором од 6 месеца до 2 године.

Члан 103.

Ко после закључених бирачких спискова или после закљученог издавања бирачких карата (чл. 34. и 38.) учини или припомогне да се учини каква промена у списковима, било у дописивању или брисању бирача, или у издавању бирачких карата, казниће се затвором од 1 месеца до године дана, и новчано од 100 до 1000 динара.

А ако ко таком променом уврсти у бирачки списак некога, који нема бирачко право, или

избрише некога који то право има, казниће се удвојеном казном.

Члан 104.

Они, који насиљем или претњама спрече једног или више грађана да употребе своје бирачко право, казниће се затвором од једног месеца до 2 године.

Члан 105.

Ко бирачу да или обећа поклон, да га приволи: да потпише или да не потпише кандидатску листу, или да већ дати потпис на исту опорече, или да за извесну кандидатску листу гласа или не гласа, казниће се затвором до једне године или новчано од 20 до 500 динара.

Тако ће се казнити и бирач, који за то прими било поклон, било обећање поклона.

Члан 106.

Ко бирача силом или претњом принуди, да учини нешто од онога, што је побројано у члану 105., казниће се затвором до 5 година и новчано од 100 до 1000 динара; а ако је то извршено злоупотребом своје власти, онда ће се казнити највећом мером ове казне.

Претња је онда, кад се њоме угрожава да ће се бирачу или блиским члановима његове породице учинити дело, које се законом казни као злочин или преступ.

Члан 107.

Полициски чиновници и официри у дејствителној служби, ако би истицали кандидате за по-

сланике, или би иначе утицали на састављање кандидатске листе, да се казне губитком службе или чина.

Члан 108.

Као учиниоци дела побројаних у чл. 104., 105. и 106. казниће се и они, који су дали средства или помогли да се једно од горњих дела учини.

Члан 109.

Бирач, који би ма на који начин, на једном или на више места извадио више од једне бирачке карте, казниће се новчано од 50—500 динара; а ако је на једном месту више од један пут у једном избору гласао, или је на више места гласао, казниће се и затвором до 6 месеца.

Члан 110.

Онај, који би другоме дао своју карту да гласа и овај је и гласао; као и онај, који би место другога по његовој бирачкој карти гласао, казниће се затвором од 6 месеца и новчано од 100 до 1000 динара.

Члан 111.

Бирач, који неће да гласа у сваку кутију, или који гласа јавно, или који ма на који начин намерно повреди тајност при давању гласа, казниће се новчано до 200 динара.

Члан 112.

Уз одређене казне у члану 105., 106. и 107. кривци ће се осудити и на губитак права бирања посланика најмање за 3 а највише за 6 година.

Кад год казна губитка права на бирање посланика иде уз казну затвора, време за њу, на које је кривац осуђен, рачунаће се од дана издржане или опрштене казне затвора.

Члан 113.

Бирач, који се буде при гласању непристојно понашао или, пошто је гласао, неће на опомену председника бирачког одбора да се уклони из зграде у којој је гласање, казниће се затвором до 40 дана или новчано од 10 до 300 динара.

Тако ће се казнити и онај, који без бирачке карте ступи на гласачко место, па, надлежно опоменут, неће да се уклони.

Члан 114.

Ко увреди бирачки одбор, или кога члана његовог, казниће се затвором од 15 дана до 6 месеца.

Члан 115.

Ко делом нападне на бирачки одбор, или на кога члана његовог, казниће се затвором од 3 месеца до 2 године, ако дело не би било такво, које се по казненом законнику и већом казном казни.

Члан 116.

Ко на гласачко место дође с оружјем казниће се затвором до 3 месеца.

Под оружјем разуме се свако оруђе или ствар која се доноси ради напада.

Члан 117.

Ко на биралишту виком или исмевањем, или изношењем неистинитих вести противу канди-

дата или ког бирача, буде кварио ред или мир у гласању и раду око тога, казниће се затвором до 40 дана.

Бирачки одбор моћи ће такво лице и силом уклонити са биралишта.

Члан 118.

Ако кривице означене у чл. 115. и 116. учини њих више заједно, онда ће за свакога бити казна од 3 месеца до 2 године затвора.

Члан 119.

Ко намерно повреди, уништи или однесе ма какву исправу о изборима или ма какав предмет који за изборе служи, или поквари број гласова додавањем, одузимањем или мешањем куглица, или и друкчије, казниће се затвором од 1—5 година и губитком грађанске части.

И покушај се овде казни.

Овако ће се казнити и стражар који је по члану 79. одређен да чува изборну зграду, ако намерно или из небрежења допусти да ко из исте зграде учини које од напред речених дела.

Члан 120.

Чланови бирачког одбора, или одређени писари, или помагачи, којима је саопштено да су изабрани и тога се примили, ако не дођу на ову своју дужност у одређено време, а не могу да оправдају свој изостанак, или дошав напусте своју дужност, или неће да потпишу записнике о изборноме раду, казниће се новчано од 50—500 динара.

Но правник, или његов заступник, који није државни чиновник, казниће се за изостанак само

тада, ако у року од 3 дана, откада је надлежно извештен да је на ову дужност одређен, не јави да не може на дужност отићи.

Члан 121.

Чланови бирачког одбора казниће се затвором од 1—6 месеца у овим случајима:

1, Ако са знањем дозволе да гласа неко кога у азбучном списку нема а не поднесе судско решење да треба да буде у списак уведен; или ономе, који дође да гласа место другога, или ономе, који је већ гласао;

2, ако без оправданог узрока скрате време примања гласова или га продуже;

3, ако промене место гласања, које је надлежно било одређено и објављено.

Члан 122.

Ко намерно води списак гласача или изборне записнике нетачно, или би у њима чинио исправке и уметке пошто су они већ потписани, казниће се затвором од 6 месеца до 2 године.

Члан 123.

Ко без позива председника бирачког одбора нареди или без наредбе доведе оружану силу на биралиште, казниће се затвором од 1—5 година и новчано од 500—2000 динара.

Члан 124.

Дела, која су овде предвиђена а казнила би се и по казном закону, и то строжом казном, и

дела, која овде нису предвиђена а предвиђена су у казненом законнику, казниће се по казненом законнику.

Члан 125.

Дела, која се по овом закону не казне више од 6 месеца затвора или новчано више од 500 динара, застаревају за шест месеца; а сва остала застаревају за годину дана.

Члан 126.

Све кривице, које су у овом закону предвиђене а десиле би се на биралишту, бирачки ће одбор описати у своме записнику с означењем имена криваца.

Главни бирачки одбор, пошто сврши свој рад, извешће све те кривице из записника бирачких одбора и доставити окружном суду, односно суду вароши Београда, који ће их, преко државног тужиоца, извидети, и у првом степену пресудити.

Члан 127.

Редовни ће судови извиђати и судити дела, која се по овом закону казне, и онда ако су учиниоци војна лица.

Члан 128.

Овај закон почеће важити од дана кад га Краљевски Намесници потврде.

Препоручујемо свима нашим министрима да овај закон обнародују и о извршењу се његовом

старају, властима пак заповедамо да по њему по-
ступају, а свима и свакоме да му се покорвају.

26. априла 1889. год.,
у Београду.

Јов. Ристић С. Р.
К. С. Протић С. Р.
Ј. Вели-Марковић С. Р.

(М. П.)

*Видео и ставио државни печат,
чувар државног печата,
Министар правде,
Гл. Гершић* С. Р.

*Председник министарског савета,
министар иностраних дела,
ђенерал,*

С. Грујић С. Р.

*Министар грађевина,
П. Велимировић* С. Р.

*Министар финансије,
д-р М. В. Вујић* С. Р.

*Министар
просвете и црквених дела,
Св. Милосављевић* С. Р.

*Министар правде,
Гл. Гершић* С. Р.

*Министар
народне привреде,
Ст. Р. Поповић* С. Р.

*Министар
унутрашњих дела,
Н. С. Таушановић* С. Р.

*Министар војни,
шурковник,
Д. Ђурић* С. Р.

